

4 sön i Advent

Psalmer: 112, 705 (Ps 89), 32:1-5; 348, 349:2-4, 111

Texter: Sef 3:14-17, Fil 4:4-7, Luk 1:26-38

Nåd vare med er och frid från Gud vår Fader och Herren Jesus Kristus. Amen.

Luk 1:26-38

26 I den sjätte månaden blev ängeln Gabriel sänd av Gud 27 till en jungfru i staden Nasaret i Galileen. Hon var trolovad med en man som hette Josef och som var av Davids släkt, och jungfruns namn var Maria. 28 Ängeln kom in till henne och sade: "Gläd dig, du som fått nåd! Herren är med dig." 29 Men hon blev förskräckt av hans ord och undrade vad denna hälsning kunde betyda.

30 Då sade ängeln till henne: "Var inte rädd, Maria! Du har funnit nåd hos Gud.

31 Du ska bli havande och föda en son, och du ska ge honom namnet Jesus. 32 Han ska bli stor och kallas den Högstes Son, och Herren Gud ska ge honom hans fader Davids tron. 33 Han ska vara kung över Jakobs hus för evigt, och hans rike ska aldrig ta slut."

34 Då sade Maria till ängeln: "Hur ska detta ske? Jag har ju inte haft någon man."

35 Ängeln svarade henne: "Den helige Ande ska komma över dig, och den Högstes kraft ska vila över dig. Därför ska barnet som föds kallas heligt och Guds Son.

36 Och din släkting Elisabet är också havande med en son på sin ålderdom. Hon som kallades ofruktsam är nu i sjätte månaden, 37 för ingenting är omöjligt för Gud."

38 Maria sade: "Jag är Herrens tjänarinna. Låt det ske med mig som du har sagt." Och ängeln lämnade henne.

Låt oss be!

Hjälp oss ta emot ditt ord i troende hjärtan, för du har ju sagt: Hör, så får er själ leva. Amen.

I Psalm 77 finns en viktig sammanfattning om vem Gud är och vad han gör: *Du är den Gud som gör under, du har visat din makt bland folken.* Eftersom Gud gör under så är det något vi kan vänta oss av honom. Vi måste påminna våra barn om detta för de får lära sig något annat i skolan. De möter en mängd rationalistiska och humanistiska argument i skolan. De får lära sig tänka kritiskt, och det är bra om det används rätt. Inget som människor skrivit är ofelbart och därför måste det granskas kritiskt. Förnuftet är bra om det används rätt. Men när förnuftet blir alltings mått blir det fel. Det är vad som möter barnen i skolan – en rationalism som också föreskriver vad som är möjligt och omöjligt för Gud. Hjälp barnen komma ihåg att Gud gör under och har visat sin makt.

Redan vid de första orden ”i den sjätte månaden” stöter sig förnuftet och säger att det inte är möjligt. När ängeln kom till Maria var hennes åldrade släkting Elisabeth redan i sjätte månaden. Hon skulle bli mor till Johannes Döparen, så som ängeln förkunnat för Sakarias. För Gud är ingenting omöjligt. Han har gjort under och visat sin makt.

Och fler under möter oss när vi fortsätter läsa vårt evangelium. En ängel uppenbarade sig för Maria. Ängeln Gabriel hälsade henne: *"Gläd dig, du som fått nåd! Herren är med dig."* Ängelns ord gjorde Maria förskräckt och hon undrade vad de orden kunde betyda. Hon skulle strax få veta vilken nåd hon fått. Gud hade i sin nåd valt henne att bli mor till Jesus.

Alla troende har försäkran om att HERREN är med oss. Psalm 23 är en sådan försäkran: *Även om jag vandrar i dödsskuggans dal fruktar jag inget ont, för du är med mig. Din käpp och stav, de tröstar mig.* Denna försäkran hade Maria redan, och vi har samma försäkran och därför kan vi vara trygga vad som än händer. Men tänk om en ängel kom och gav en personlig försäkran: *Herren är med dig.* Då skulle vi nog göra som Maria; bli förskräckta och undra vad de orden kunde betyda. Betyder det att något farligt kommer att hända eftersom jag behöver en sådan personlig försäkran? Ja, Maria skulle bli varse. Jag tror hon fann tröst i dessa ord när de sedan var på flykt undan kung Herodes som ville döda barnet. Vi har egentligen samma försäkran. Att Herren är med oss betyder inte att vi slipper allt farligt, men det betyder att vi inte behöver vara rädda. Psalm 23 visar på ett lyckligt slut för alla som tillhör den gode Herden.

Vi får veta om Maria att hon var jungfru och trolovad med Josef som var av Davids släkt. Maria var också av Davids släkt. Ängeln kom med budskapet att Maria skulle bli havande och föda en son och att hon skulle ge honom namnet Jesus. Maria visste vad det namnet betydde. Namnet förklaras för oss senare i ängelns budskap till Josef. Josef förstod lika bra som Maria vad namnet betydde. Men namnet förklaras för att ingen ska tro att det finns någon motsättning mot profetian i Jesaja där det heter att hans namn ska var Immanuel. Ängeln sa till Josef: *"Josef, Davids son! Var inte rädd för att ta till dig Maria som din hustru, för barnet i henne har blivit till genom den helige Ande. Hon ska föda en son, och du ska ge honom namnet Jesus, för han ska frälsa sitt folk från deras synder."* Allt detta hände för att det som Herren hade sagt genom profeten skulle uppfyllas: **Se, jungfrun ska bli havande och föda en son, och man ska ge honom namnet Immanuel.** Det betyder: Gud med oss. Gud är med oss på ett speciellt sätt i jungfruns son. Gud Son har blivit människa och vår broder. Namnet Jesus visar i vilket syfte Gud är med oss på detta speciella sätt i jungfruns son. Guds Son blev människa för att frälsa oss från våra synder.

I Bibeln är Återlösaren av samma släkt som den som ska återlösas. Det bara någon av samma släkt som har rätt att lösa tillbaka den som hamnat på obestånd. Namnet Immanuel, som betyder Gud med oss, innebär att Guds Son har blivit vår släkting, vår broder, genom Maria. Släkttavlorna i Lukas och Matteus är tydliga; från Adam till Maria som blev mor till Jesus. Har Guds Son blivit en människa med samma kropp och själ som vi har? Ja, från Maria har han samma DNA som vi har. Han är vår släkting och kan därför också vara vår Återlösare.

Maria var jungfru och undrade hur det skulle gå till att hon blev havande: *"Hur ska detta ske? Jag har ju inte haft någon man."* Ängeln svarade henne: *"Den helige Ande ska komma över dig, och den Högstes kraft ska vila över dig. Därför ska barnet som föds kallas heligt och Guds Son.* Undret som Gud utför är att Maria blir havande utan medverkan av någon man. I övrigt växte barnet till i hennes liv och föddes på naturligt sätt som alla andra barn. Jesu födelse är inget under, det är tillblivelsen i Marias liv som är undret. Jesus är en ättling till Adam genom Maria och av vår släkt till sin mänskliga natur. Men han är unik. Han blev till i Marias liv genom ett under av den Helige Ande. Det är förklaringen till att han är helig, syndfri, utan den arvsynd som behäftar alla andra människor. Undret förklarar också att han varför detta barn kan kallas Guds Son, vilket han också är.

När ängeln förkunnade för Maria vad som skulle ske anknöt han till Guds nådelöften till David som det berättas om i 2 Samuelsbokens 7:e kapitel. När David ville bygga ett hus åt Herren fick han istället löfte om att Gud skulle bygga ett hus åt honom. David bodde redan i ett hus så löftet gällde något annat. När Davids tid var ute skulle Gud upphöja en avkomling till honom. Gud skulle vara hans Fader och han Guds Son. Gud skulle befästa hans kungatron för evigt. Vad var det för hus Gud lovade bygga åt David? Och vem var sonen som skulle bli upphöjd? Och vad menas med att Davids tron ska vara befäst för evig tid? Bibelkritiska teologer menar att löftet syftar på Salomo. Och visst kan vi ge dem rätt i att en del av löftena gick i uppfyllelse på Salomo, det var ju en avkomling till David som blev upphöjd. Vi kan också ge dem rätt utifrån deras förutsättningar. Om Gud aldrig talat till människor, om han aldrig gett något löfte varken förr eller senare, så är det väl rimligt att berättelsen om David också innehåller något om hans son Salomo. Men nu har Gud från begynnelsen talat till oss människor på ett begripligt språk. Redan på syndafallets dag gav Gud alla av Adams släkt löftet om en hjälte som skulle födas av kvinna, en Återlösare, som skulle krossa djävulens makt som är synd och död. Genom löftena till fäderna har Gud ringat in ett folk, ett land och en släkt för Frälsarens födelse. Allt detta hade Gud redan lovat fäderna när han gav löftena till David.

Trehundra år efter Davids tid skriver Jesaja: *Böj ert öra hit och kom till mig! Hör, så får er själ leva! Jag vill sluta med er ett evigt förbund: Ni skall få den trofasta nåd som jag lovade David.* (Jes 55:3) Löftena till David syftade alltså inte på Salomo och

hans långa regim. Över tvåhundra år efter Salomos död var löftena ännu inte uppfyllda. Jesaja skriver att det eviga förbund och den trofasta nåd Gud lovat David tillhör alla som hör och tror evangeliet. Gud fortsatte att ge löftet till alla som ville höra fortfarande trehundra år efter Davids död. Och i Apostlagärningarna får vi veta att löftena till David fortfarande gavs till alla, både judar och hedningar. Vi får vi veta att löftena handlar om att Gud uppväckt Jesus från de döda för att aldrig mer återvända till förgängelsen. *Det har Gud sagt med dessa ord: Jag ska ge er de heliga och fasta nådelöften som David fick.* Apg 23:34

Nu förstår vi bättre löftena till David. Det hus Gud lovade bygga åt David är den kristna kyrkan. Den liknas vid ett hus byggt på apostlarnas och profeternas grund där hörnstenen är Kristus. Alla troende är byggstenar i detta hus. Jesus är den avkomling Gud lovade David som skulle bli upphöjd och kallas Guds Son. Han är Kung i ett evigt rike, för han har uppstått från de döda för att aldrig mer återvända till förgängelsen. Allt detta ligger i ängelns ord till Maria: *Du ska bli havande och föda en son, och du ska ge honom namnet Jesus. Han ska bli stor och kallas den Högstes Son, och Herren Gud ska ge honom hans fader Davids tron. Han ska vara kung över Jakobs hus för evigt, och hans rike ska aldrig ta slut.*

Dessa ord av ängeln angår oss i allra högsta grad. Det visar ställena i Jesaja och Apostlagärningarna som talar om nådelöftena till David. Paulus vände sig till både judar och hedningar: *Bröder, söner av Abrahams släkt och ni andra som fruktar Gud! Till oss har budskapet om denna frälsning blivit sänt.* Löftena fortsätter att ges till både judar och alla hedningar. Stället i Jesaja är ännu tydligare för det visar att det är en enträgen uppmaning från Gud till alla. Stället ur Jesaja inleds med en serie inbjudningar: *Hör, alla ni som törstar... kom och köp... och ät!* Det är som om vi kommit in på en marknadsplats och försäljarna ropar: kom och köp! Också Gud ropar *kom och köp*. Men Guds varor är inte vanlig säd, mjölk och bröd. Han har andliga välsignelser tillreds för alla och han inbjuder alla att komma och ta del av dem. Men det är inte bara varorna som är annorlunda, också betalningen, för hos Gud kan man bara köpa utan pengar. Guds välsignelser är gratis. I inledningen betonas det tre gånger att Guds välsignelser är gratis.

Andra delen av inbjudan frågar varför människor använder så mycket kraft och pengar på *det som inte mättar*, alltså inte tillfredsställer deras verkliga och andliga behov. Många människor ägnar tingen här i världen hela sin uppmärksamhet. Det blir särskilt påtagligt nu i jul då det borde vara tvärtom. Det är ju ändå en andlig konungs födelse vi firar. Människor försöker skaffa sig det bästa av vad den här världen har att erbjuda. Man använder pengar och krafter för att skaffa sig mer av just det man kan köpa eller uppleva för pengar. Men inget av detta ”mättar”. Utan Guds välsignelser som han skänker helt gratis så slutar det på samma sätt för alla människor som för den rike mannen. Han hade samlat skatter åt sig själv men var inte rik inför Gud.

Alla människor har en benägenhet att vilja betala för Guds välsignelser med egna prestationer. Men ingen kan förtjäna Guds nåd. Guds välsignelser är gratis. Guds gåvor kan inte köpas för pengar och kan inte förtjänas med goda gärningar. Gud inbjuder oss alla att skaffa andliga välsignelser och visar oss ett totalt oväntat sätt för att skaffa dem: *Hör på mig, så skall ni få äta gott och njuta av utsökt mat.*

Böj ert öra hit och kom till mig! Hör, så får er själ leva! Jag vill sluta med er ett evigt förbund: Ni skall få den trofasta nåd som jag lovade David. När vi lyssnar på Guds ord så äter vi gott och njuter av utsökt mat. Det är Guds ord som är själva festen. När vi lyssnar till Guds ord så får vår själ den näring den behöver för att leva. Guds ord har makt att frälsa våra själar. Evangeliet verkar så anspråkslöst men det är Guds sätt att ge oss liv. När vi väntar oss att vi måste göra något storslaget eller svårt för att få evigt liv så säger Gud tvärtom: *Hör, så får er själ leva.* Och så sätter vi oss ner och lyssnar. Vi tänker att vi har så många viktiga saker som måste göras; vi måste göra mycket för Gud också. Men Gud säger att vi inte alls har något viktigare att göra än att lyssna. Vi ska lyssna till budskapet om vad Gud gör och ger oss.

Gud har lovat att sluta ett evigt förbund med oss. Vi upprättar inget förbund, Gud gör det av nåd. Det är ett evigt förbund. Förbundsvillkoren är väldigt förmånliga för oss. Och vi ska komma ihåg att det inte är någonting som tvingar Gud till detta, det sker av ren kärlek. Det är av nåd. Förbundsvillkoren är dessa: Han ger åt oss den trofasta nåd han lovade David. Det innebär en Frälsare som frälst oss från alla våra synder, och medlemskap i ett evigt rike under en evig Kung som uppstått från de döda för att aldrig mer återvända till förgängelsen.

På samma sätt som budskapet väckte tro hos Maria så har det kraft att väcka tro hos oss och vi kan inte ta emot Guds löfte på något annat sätt. Verkar det otroligt det vi talat om? att Jesus blev född av en jungfru, att Jesus är Guds Son, att han är Davids ättling som är upphöjd till Kung i ett evigt rike, att han uppfyllt tusenåriga profetior, att Gud inbjuder oss enträget att ta del av de andliga välsignelser som han vill ge genom Jesus vår Frälsare, att vi av nåd får tillhöra ett evigt rike under en evig kung som övervunnit döden? Verkar det otroligt? Stava då på det trons ABC som ängeln lär Maria. Det är något som vi ska lära våra barn och som vi ska fortsätta lära oss själva livet ut: *ingenting är omöjligt för Gud. Amen.*

Låt oss be!

Gud, du gör under, och det största är att du sänt din Son att bli människa för att frälsa oss från våra synder. Hjälp oss så att vi framför allt annat som vi håller för viktigt lyssnar till ditt ord och tar det till oss. Vårt liv hänger på det. Hjälp oss också tjäna dig med våra liv, så att vi inte lever för oss själva utan för dig som dött och uppstått för oss. Amen